Westerschelde Container Terminal

Advies inzake het vooronderzoek in het kader van de Vogel/Habitatrichtlijn

5 april 2004 / rapportnummer 1072-380

Toetsingsadvies over de aanvulling op het milieueffectrapport Westerschelde Containerterminal 2004

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Westerschelde Containerterminal,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Zeeland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Westerschelde Containerterminal,

de secretaris

mr. S. Pieters

de voorzitter

mw. drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 5 april 2004

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

uw kenmerk	uw brief	ons kenmerk
0401650/40/46	24 februari 2004	1072-380/Pi/hb
onderwerp	doorkiesnummer	Utrecht,
Advies Commissie m.e.r. inzake het vooronderzoek in het kader van de Vogel/Habitatrichtlijn t.b.v. de Westerschelde Containerterminal	(030) 234 76 34	5 april 2004

Geacht College,

Naar aanleiding van uw brief – zoals hierboven genoemd – d.d. 24 februari 2004 en op verzoek van het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) dit advies aan u uit als bevoegd gezag.

Wij beschouwen de informatie, die naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (d.d. 16 juli 2003, zaaknummer 200205582/1) zal worden verzameld, als een aanvulling op het oorspronkelijke milieu-effectrapport (MER).
Naar aanleiding van deze uitspraak komt de Commissie voor de m.e.r. tot de conclusie dat de volgende informatie minimaal noodzakelijk is om tot een voldoende onderbouwing van een nieuw te nemen besluit te kunnen komen.

Significante gevolgen

Het juridische kader
De vraag of er sprake is of kan zijn van significante gevolgen - zoals bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG) - voor een Vogel/Habitatrichtlijngebied gaat vooraf aan een eventuele passende beoordeling, zoals genoemd in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Naar de huidige stand van de rechtspraak – in welk verband wordt verwezen naar de door de ABRvS op 27 maart 2002 geformuleerde prejudiciële vragen (AB 2002, 419) – dient een passende beoordeling te worden gemaakt als voldoende aannemelijk is gemaakt dat een plan of project significante gevolgen zal of kan hebben.

In artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn wordt aangegeven dat "de Lid-Staten passende maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewe-

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht
telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

zen voor zover die factoren, gelet op de doelstelling van deze richtlijn, een significant effect zouden kunnen hebben."

Het doel van de richtlijn wordt geformuleerd in artikel 2, eerste lid, van de Habitatrichtlijn: "Deze richtlijn (Habitatrichtlijn) heeft tot doel bij te dragen tot het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de Lid-Staten waarop het Verdrag (EU-verdrag) van toepassing is." Deze doelstelling wordt kortheidshalve ook wel de instandhoudingsdoelstelling genoemd.

Of er sprake is van significante gevolgen dient beoordeeld te worden op grond van eventuele schadelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling voor het *totale* Vogel- en Habitatrichtlijngebied en dus niet slechts voor een deelgebied zoals de Kaloot. De instandhoudingsdoelstelling geldt overigens ook voor het gehele Natura 2000 netwerk en de gevolgen van de activiteit moeten ook in dat licht beoordeeld worden. Zie daartoe tevens de conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 29 januari 2004 inzake de zogenaamde kokkelvisserijzaak (C-127/02).

De instandhoudingsdoelstelling komt erop neer dat het bevoegd gezag die maatregelen treft – of laat treffen - die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats van bijlage I en de soorten van bijlage II die in het Westerscheldegebied voorkomen.

De noodzakelijke informatie
Eerst dient bepaald te worden op grond van welke habitats en welke soorten de Westerschelde zich gekwalificeerd heeft als Vogelrichtlijngebied én als Habitatrichtlijngebied. Tevens dient daarbij aangegeven te worden welke functies daarbij relevant zijn (rustgebied, foerageergebied, broedgebied, voortplantingsgebied et cetera).

Beschreven dient te worden wat precies de huidige begrenzing is van het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Westerschelde. Beschreven dient te worden waar precies ingrepen zullen plaatsvinden en welke (milieu)hinder er veroorzaakt zal worden vanwege deze voorgenomen activiteit. De door u gekozen opzet om tot deze informatie te komen, zoals beschreven in bijlage 6 het *Eindrapport Analyse van en advies over het dossier Westerschelde Containerterminal* van januari 2004, alsmede in het plan van aanpak – *Effecten en juridische implicaties van de aanleg, aanwezigheid en gebruik van de Westerschelde Container Terminal* – van Alterra, heeft de instemming van de Commissie.

Wel verwijst de Commissie naar de reeds bestaande informatie in het MER en de aanvulling daarop (de deelstudie Natuur en Ecologie). Op grond van die informatie kan geconstateerd worden dat het merendeel van de relevante steltlopersoorten bij Rammekens een hoogwatervluchtplaats heeft. Ter beoordeling van de mogelijke verstoringeffecten dient ook onderzocht te worden waar relevante soorten foerageren. Dit geldt tevens voor enkele sternsoorten waarvan het broedgebied op de Hooge Platen ligt. Vervolgens dient er een analyse te worden gemaakt van het effect van zowel het areaalverlies, als de verstoorde zone op de betrokken soorten. Dit betreft de beoordeling op grond van de Vogelrichtlijn.

Uitgaande van de Habitatrichtlijn dient gekeken te worden naar de kwalificerende habitats op grond van Bijlage I in relatie tot aspecten als areaalverlies van ondiepwatergebieden, slikken, duinen en harde substraten. Kan het areaalverlies leiden tot populatie-

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht
telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

veranderingen van relevante soorten (de soorten op basis waarvan de Westerschelde zich gekwalificeerd heeft)? Met name de functie van het ondiepwatergebied dat verloren zal gaan dient goed onderzocht te worden, omdat daar tot nu toe weinig aandacht aan is geschonken. Inzicht in het relatieve belang van dit gebied voor de Westerschelde kan alleen ontstaan wanneer meer bekend is van de plaatselijke bodemfauna.
Tevens dient te worden onderzocht of de aanleg en gebruik van de WCT zal leiden tot veranderingen in stromingspatronen en morfologie, waardoor indirect op wat langere termijn areaalverlies in de omgeving zou kunnen ontstaan.

Vervolgens dient beoordeeld te worden of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor de genoemde habitats en soorten - conform artikel 6, derde lid, Habitatrichtlijn - waardoor er niet meer wordt voldaan aan de instandhoudingsdoelstelling zoals genoemd in de Vogel- en Habitatrichtlijn ten behoeve van de speciaal daartoe aangewezen gebieden.

Dit laatste zal het geval zijn indien er onvoldoende sprake is van een gunstige staat van instandhouding van de relevante habitats en soorten (zie artikel 1, onder a, van de Habitatrichtlijn). Daarbij staat centraal het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten (zie artikel 1, onder e, Habitatrichtlijn). De staat van instandhouding wordt als 'gunstig' beoordeeld wanneer:
het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen (...);
uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven (...);
er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden (artikel 1, onder e vervolg, Habitatrichtlijn).

Er dient een methode ter kwantitatieve bepaling van significante gevolgen ontwikkeld te worden die vergelijkbaar is met de methode die gehanteerd is door PMR (zie eindrapport FTT projectontwikkeling, januari 2004), waarbij nauwkeurig rekening wordt gehouden met alle redenen van aanwijzing c.q. aanmelding van het gebied, de autonome natuurlijke ontwikkelingen van de populaties en habitats binnen het gebied, de functie van het gebied binnen Natura 2000 inclusief het grensoverschrijdende karakter van het gebied.

De populatiedynamische gegevens van de relevante beschermde soorten dienen te worden geïnventariseerd. Daarnaast moet worden vastgesteld of de ingrepen vanwege de voorgenomen activiteit – het realiseren en in werking hebben van de Containerterminal – kunnen leiden tot aantasting van de populaties van deze beschermde soorten waardoor de levensvatbare component in gevaar wordt gebracht en de soort op langere termijn niet zal blijven bestaan in het genoemde gebied, daarbij rekening houdend met de populatiedynamica.

Bij de beoordeling of er sprake is van significante gevolgen, dient dit niet alleen te gebeuren op basis van de voorgenomen activiteit sec, maar ook op basis van samenhang met andere projecten – de (potentiële) autonome ontwikkeling - zoals met name de verdieping.

Daarnaast dient ook beoordeeld te worden wat de gevolgen zijn voor de stromingspatronen en de dynamiek van de betrokken habitattypen op de middellange en lange termijn.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht
telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Ook de effecten op de wat wijdere omgeving moeten daarbij meegenomen worden. De effecten van baggerwerk en als gevolg daarvan de aanslibbing bijvoorbeeld voor de Kaloot-oost dienen worden uitgewerkt.

Passende beoordeling
In geval van een passende beoordeling – wanneer er is vastgesteld dat er sprake zal zijn van significante gevolgen, dan wel wanneer er twijfel bestaat dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten - dienen alle relevante milieugevolgen ten gevolge van de voorgenomen activiteit zowel kwalitatief, maar met name kwantitatief op wetenschappelijk verantwoorde wijze beschreven te worden. De hiervoor genoemde onderzoeksopzet kan daarvoor gebruikt worden.

De beschrijving van redelijke en relevante alternatieven zal ruimer dienen te gebeuren dan normaal in geval van een regulier m.e.r. te doen gebruikelijk is.
Er dienen zowel alternatieven uitgaande van de doelstelling[1] (gerelateerd aan een dwingende reden van groot openbaar belang als bedoeld in artikel 6, lid 4, Habitatrichtlijn) te worden uitgewerkt: welke andere projecten zijn nog meer denkbaar, waardoor niet het Vogel- en Habitatrichtlijngebied zal worden aangetast?
Maar ook dienen locatiealternatieven binnen en buiten uw provinciegrenzen te worden bekeken. In het laatste geval gaat het enkel om die alternatieven die daadwerkelijk geschikt zijn om uw doelstelling te bereiken. Alle alternatieven die in beeld gebracht zullen worden, moeten wel voldoen aan de eisen die de doelstelling van de initiatiefnemer daaraan stelt.

Of sprake is van een 'dwingende redenen van groot openbaar belang' kan door de Commissie niet getoetst worden, aangezien het daarbij om een politiek-bestuurlijke afweging gaat. Wel wijzen wij erop dat aangetoond moet worden, door middel van actuele en adequate informatie, dat de WCT noodzakelijk is ter realisering van een dwingende reden van groot openbaar belang, die volgens u in het geding is. De informatie, die ter onderbouwing van de afweging, aangeleverd zal worden kan wel door de Commissie beoordeeld worden. Indien u dat op prijs stelt, ontvangt de Commissie graag een verzoek daartoe en zal de werkgroep van de Commissie vervolgens uitbreiden met relevante economisch onderlegde deskundigen.

Uit de aanvulling op dit MER moeten ook de gevolgen door samenhang met andere projecten blijken, die gaande zijn in de Westerschelde. Kan er sprake zijn van cumulatieve effecten? Zo ja, welke? En op welke wijze zal de cumulatie worden gemitigeerd of gecompenseerd?

Voor wat betreft de compensatieverplichting is naast de kwantitatieve en kwalitatieve benadering gericht op de relevante habitattypen en soorten, vooral van belang dat deze ook tijdig gerealiseerd zal worden. Dit zal uit de aanvulling op het MER dienen te blijken.

---

[1] Het doel van de initiatiefnemer is een andere, dan de doelstelling van het bevoegd gezag. De doelstelling van het bevoegd gezag is uiteindelijk bepalend voor de besluitvorming.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht
telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Achterlandverbinding
In de aanvulling op dit MER dienen de gevolgen voor het achterland concreet in beeld gebracht te worden voor de aspecten geluid, trilling, veiligheid en congestie bij spoorwegovergangen, alsmede welke maatregelen getroffen zullen worden om de milieugevolgen te voorkomen dan wel te mitigeren. Daarbij dient ook gekeken te worden naar de gevolgen voor het woon- en leefklimaat voor omwonenden.

Specifiek dient gekeken te worden naar spoor en binnenvaart. Welke veranderingen gaan er optreden in het vervoerscenario? De gevolgen zullen in ieder geval op het traject Vlissingen – Roosendaal beoordeeld dienen te worden en vanaf Roosendaal voorzover er sprake is van een aanzienlijke toename van de milieuhinder (minimaal 1 dB(A)). Voor het vervoer over de weg dienen de gevolgen richting het noorden (Rotterdam), het oosten (Noord-Brabant) en het zuiden (Antwerpen) te worden beschreven. Daar waar relevant dient aandacht geschonken te worden aan de verkeersveiligheid (gaan er als gevolg van dit initiatief nieuwe verkeersonveilige plekken ontstaan, dan wel worden bestaande plekken verkeersonveiliger?) en aan de externe veiligheid. Daarbij dienen nieuwe inzichten met betrekking tot risicocontouren van de scheepvaart op de Westerschelde voor het aangrenzende land te worden behandeld – kennelijk kan er nu wel grootschalige woningbouw gerealiseerd gaan worden op het zogenaamde Schelde(werf)terrein – en dit vereist een nieuwe analyse van de invloed op risicocontouren door de additionele (container)scheepvaart die het gevolg zal zijn van de aanleg van de WCT.

Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)
In de aanvulling dient ook op dit m.e.r.-aspect ingegaan te worden. Het MMA-alternatief is dat alternatief dat geen of althans de minste schade toebrengt aan het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Westerschelde.
Destijds werd het MMA ingevuld op basis van een enigszins kortere kadelengte. Hier dient opnieuw naar gekeken te worden, aangezien mogelijk door nieuwe inzichten er gebruik gemaakt zou kunnen worden van een nog meer ingekorte kade. Een kortere kade leidt aan de wetskant automatisch tot een grotere afstand tot het gevoelige (vogel)gebied Rammekens, een vergrote kans op behoud van het fossielenstrand en mogelijk ruimte voor een meer natuurlijke overgang tussen kade en resterend natuurgebied. Aan de oostkant zou een verschuiving eventueel meer ruimte voor natuurlijke processen als duin- en schorvorming tot resultaat kunnen hebben.

Tot slot, beoordeeld dient te worden in hoeverre de nieuwe Nota Ruimte gevolgen kan en zal hebben voor dit initiatief en op welke wijze daar eventueel rekening mee gehouden zal gaan worden.

Wij hopen u met dit advies van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

mevrouw drs. L. van Rijn-Vellekoop,
voorzitter van de werkgroep Westerschelde Containerterminal

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht
telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

BIJLAGEN

bij het advies inzake het vooronderzoek in het kader van de Vogel/Habitatrichtlijn ten behoeve van de Westerschelde Containerterminal

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 februari 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49

bericht op brief van: -
uw kenmerk: -
ons kenmerk: 0401650/40/46
afdeling: ruimtelijke ontwikkeling
bijlage(n): 1
behandeld door: L.J.M. Engelbert
doorkiesnummer: 0118-631192
onderwerp: verzoek om advies over vooronderzoek in kader VHR t.b.v. WCT

commissie voor de Milieueffectrapportage
voorzitter v/d werkgroep m.e.r.
Westerschelde Container Terminal
mevrouw drs. L. van Rijn-Vellekoop
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen: 01 MAART 2004
nummer
dossier 1072-352+353
kopie naar: hb

verzonden: 27 FEB. 2004

Middelburg, 24 februari 2004

Geachte mevrouw Van Rijn,

Op vrijdag 13 februari 2004 hebben de Provinciale Staten van Zeeland besloten om enkele vooronderzoeken te doen ter voorbereiding van een besluit over het al dan niet opnieuw opstarten van een streekplanprocedure voor het realiseren van de Westerschelde Containerterminal.

Over deze problematiek is een rapport uitgebracht door FTT Procesontwikkeling B.V. De conclusies en aanbevelingen van dit rapport zijn door de Provinciale Staten overgenomen. Het eindrapport treft u als bijlage aan.

In het vooronderzoek is de hoofdaandacht gericht op twee vragen:
1. Heeft een WCT significante gevolgen voor de speciale beschermingszones volgens de criteria van de Vogel- en Habitatrichtlijnen?
2. Wat is de dwingende reden van groot openbaar belang als een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsbepalingen van deze richtlijnen?

De onderzoeken zijn een gevolg van de uitspraken van de Raad van State over de WCT van 16 juli 2003.

Voor deze twee onderzoeksvragen zijn plannen van aanpak opgenomen als bijlage 5 en 6 in het eindrapport van FTT Procesontwikkeling B.V.

Wij willen u verzoeken om in vervolg op uw advisering van de MER voor de WCT advies te geven over het plan van aanpak en over de resultaten van het vooronderzoek naar de gevolgen van de WCT voor de gebieden die zijn aangewezen en aangemeld voor de Vogel- en Habitatrichtlijn (onderzoeksvraag 1).

Voor wat betreft de toe te passen criteria verwijzen wij u, naast de Nederlandse jurisprudentie, naar de procedure van het Europese Hof van Justitie over de prejudiciële vragen van de Raad van State over de Vogel- en Habitatrichtlijn (zaak nummer C-127/02). In deze procedure is een inhoudelijke bandbreedte aan de orde waarbinnen het bevoegd bestuur kan bepalen of de gevolgen al dan niet als significant moeten worden beoordeeld.

Gezien de behoefte van ons om eind juni het voorstel over de besluiten aan Provinciale Staten uit te brengen, stellen wij het volgende tijdplan voor.

Wij stellen het op prijs als u in maart 2004 advies kunt geven over de plannen van aanpak en de accenten die volgens u moeten worden gelegd bij de beantwoording van de onderzoeksvraag.

De resultaten van de onderzoeken worden medio mei verwacht. Op basis van de dan beschikbare conclusies en onderbouwing verzoeken wij u om uiterlijk in de derde week van juni advies te geven over het al dan niet significant zijn van de gevolgen van de WCT in de zin van de criteria van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Parallel aan deze onderzoeken worden door de initiatiefnemer in overleg met het WCT-team van de Provincie Zeeland ook een aantal onderzoeken gestart over de relatie tussen de WCT en de achterlandverbindingen. Deze onderzoeken zijn relevant voor aanvulling van het MER, conform de eisen van de Raad van State, als een nieuwe procedure voor een streekplanherziening wordt gestart. Wij stellen ons voor dat u bij deze onderzoeken kijkt naar de volledigheid die de Raad van State nodig acht. Een advies over de resultaten is pas nodig bij een nieuwe procedure en de daarbij behorende nieuwe afweging van alternatieven.

Voor vragen over de aanpak van de vooronderzoeken en de planning verwijzen wij u naar de projectleider van deze fase van het WCT-dossier, de heer Fon ten Thij. Bereikbaar op maandag en dinsdag bij de Provincie Zeeland (0118-631777) en verder mobiel (0651406591).

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

, voorzitter

, secretaris

Cc: Gemeente Vlissingen
Gemeente Borsele
Ministerie van LNV Directie Zuidwest

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Zeeland Seaports

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zeeland (coördinerend bevoegd gezag)

Besluit: om alsnog tot een herziening van het streekplan over te gaan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C4, C11.2, D13

Activiteit: Het betreft de aanleg en het gebruik van een deepsea-containerterminal aan de noordelijke oever van de Westerschelde aan de buitenzijde van het Sloehavengebied met een doorzet van circa 1,5 miljoen containers op jaarbasis in 2015.

Procedurele gegevens:
Kennisgeving startnotitie: 13 januari 2000
richtlijnenadvies uitgebracht: 15 maart 2000
richtlijnen vastgesteld: 18 april 2000
kennisgeving MER: 15 augustus 2001
toetsingsadvies uitgebracht: 12 april 2002
advies over de aanvulling op het MER uitgebracht: 5 april 2004

Bijzonderheden: De containerterminal is geprojecteerd binnen de Westerschelde, een beschermingsgebied volgens de Vogel- en Habitatrichtlijnen. Derhalve zijn de beschermingsformules van artikel 6 van de Habitatrichtlijn van toepassing.

Nadat de Commissie in september/oktober 2001 toelichting heeft gevraagd op het MER is op 26 oktober 2001 de conclusie getrokken, dat het MER een aantal essentiële tekortkomingen vertoont. Er is daarna een Aanvulling op het MER gemaakt, die ook door de Commissie is getoetst.

De Commissie was toen van oordeel dat de essentiële informatie aanwezig is in het MER en de Aanvulling daarop voor een volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming over de Westerschelde Container Terminal.

Zij deed een aantal aanbevelingen over ondermeer:
- de geulen niet bij het te compenseren areaalverlies te betrekken;
- een nader geconcretiseerd (natuur)compensatie-ontwerp en een duidelijk beoordelingskader voor de te bereiken doelen van de compensatiemaatregelen;
- veilig te stellen dat de compensatie voorafgaande aan de aanleg van de WCT zal plaats vinden;
- tijdens de gefaseerde aanleg de mogelijkheden na te gaan hoe het voor naamste deel van het fossielenstrand kan worden veilig gesteld;
- de geluidsruimte bij het bedrijventerrein rondom Borssele;
- monitoring en evaluatie.

In de zomer van 2003 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak de streekplanherziening vernietigd. Naar aanleiding van de vernietiging van dat besluit heeft de provincie Zeeland een onderzoek later uitvoeren om te bezien of herstel van dat besluit mogelijk is. In dat kader heeft de provincie Zeeland de Commissie voor de m.e.r. in het voorjaar van 2004 uitgenodigd om te adviseren over de benodigde informatie om eventueel tot herstel van de vernietigde streekplanherziening over te kunnen gaan.

Samenstelling van de werkgroep:
dr. G.J. van Blokland (toetsingsfase)
prof. dr. ir. R.E.C.M. van der Heijden
ir. G.W. Hoftijzer (toetsingsfase)
dr. C. Laban (toetsingsfase)
drs. R.H.D. Lambeck)
prof. dr. P. Meire (aanvulling op het MER)
ir. G.J. Schiereck (richtlijnenfase)
ir. H.J. Verhagen (toetsingsfase)
prof. mr. J.M. Verschuuren (aanvulling op het MER)
mw. drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:
ir. R.I. Seijffers (richtlijnen en toetsing), mr. S. Pieters (aanvulling op het MER)

Advies inzake het vooronderzoek in het kader van de Vogel/Habitatrichtlijn ten behoeve van de Westerschelde Containerterminal

In de zomer van 2003 is de streekplanherziening, waarin de Westerschelde Containerterminal was opgenomen, door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd. De provincie Zeeland is aan het bezien of dit vernietigde besluit hersteld kan worden. Daarbij heeft de provincie Zeeland, als bevoegd gezag, onder andere aan de Commissie voor de m.e.r. gevraagd om een advies uit te brengen over de vraag welke informatie noodzakelijk is om tot herstel van de vernietigde streekplanherziening over te kunnen gaan. In dit advies is de Commissie op vier aspecten ingegaan: significante gevolgen, passende beoordeling, achterlandverbinding en het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA).

ISBN 90-421-1295-6